

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ САМОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

*Гедзь І. М., студ. (гр. БС-01, ФБМІ КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Корнієнко Г. А., ст. вик. (каф. БМК КПІ ім. Ігоря Сікорського);
Демчук Г. В., к.т.н., доц. (каф. ОППЦБ КПІ ім. Ігоря Сікорського)*

Анотація. У цій статті досліджується допомога в обміні картами як інструмент для стійкості та самодостатності місцевої громади. Аналіз тематичних досліджень показує, що ці карти покращують реагування на надзвичайні ситуації шляхом координації, візуалізації потреб і ресурсів, участі та нарощування соціального капіталу. Вони дозволяють реагувати на кризу та відновлюють цінності взаємодопомоги. Подальші дослідження можуть виявити їх ключову роль у підготовленості громади.

Ключові слова: самодостатність, місцеві громади, стійкість громади, допомога в обміні картами, технології, реагування на надзвичайні ситуації.

Abstract. This paper explores card-sharing assistance as a tool for local community resilience and self-sufficiency. Case study analysis shows that these maps improve emergency response through coordination, visualization of needs and resources, participation and building social capital. They allow us to respond to the crisis and restore the values of mutual assistance. Further research may reveal their key role in community preparedness.

Keywords: self-sufficiency, local communities, community resilience, help exchange maps, technology, emergency response.

Вступ. Сучасний світ стикається з безпрецедентним потоком викликів, зокрема зміною клімату, епідеміями та економічною нестабільністю, які залишають під загрозою стійкість глобальних та місцевих громад [1]. Одним із інноваційних рішень, які вирішують у відповідь на ці виклики, є карти взаємодопомоги, що забезпечують технологічну підтримку самозабезпечення та зміцнення внутрішньогромадських зв'язків під час надзвичайних ситуацій [2].

Мета. Дослідити еволюцію та значення карт взаємодопомоги як інструмент сприяння стійкості та самозабезпечення місцевих громад, акцентуючи увагу на етиці самодостатності [3].

Аналіз стану питання. З огляду на сучасні виклики, зміцнення стійкості місцевих громад є надзвичайно актуальним питанням. Карти взаємодопомоги є ефективним технологічним інструментом для адаптації громад до цих викликів, зокрема через підвищення їх готовності до реагування на надзвичайну ситуацію.

Методики, матеріали і результати досліджень. Дослідження базується на аналізі сучасної наукової літератури та попередніх досліджень у сфері використання технологій для підвищення стійкості громад [2]. Також було проаналізовано конкретні випадки застосування карт взаємодопомоги в різних громадах, оцінено їх ефективність та вплив на зміцнення місцевих громад [3].

В результаті карти взаємодопомоги є перспективним інструментом, який може суттєво покращити координацію дій під час надзвичайних ситуацій, сприяючи швидкому та ефективному наданню взаємодопомоги в громаді [2]. Ці цифрові платформи дозволяють візуалізувати місцеві потреби та наявні ресурси, сприяючи демократизації доступу до допомоги та мінімізації залежності від зовнішніх джерел.

Аналіз використання таких технологій показав, що вони залучають членів громади до активної участі та посилюють суспільну єдність. Це покращує реагування на кризовій ситуації та зміцнює соціальний капітал громади [1, 3]. Карти взаємодопомоги демонструють високий потенціал застосування в різних умовах – від енергетичного кризу до продовольчих [1, 2].

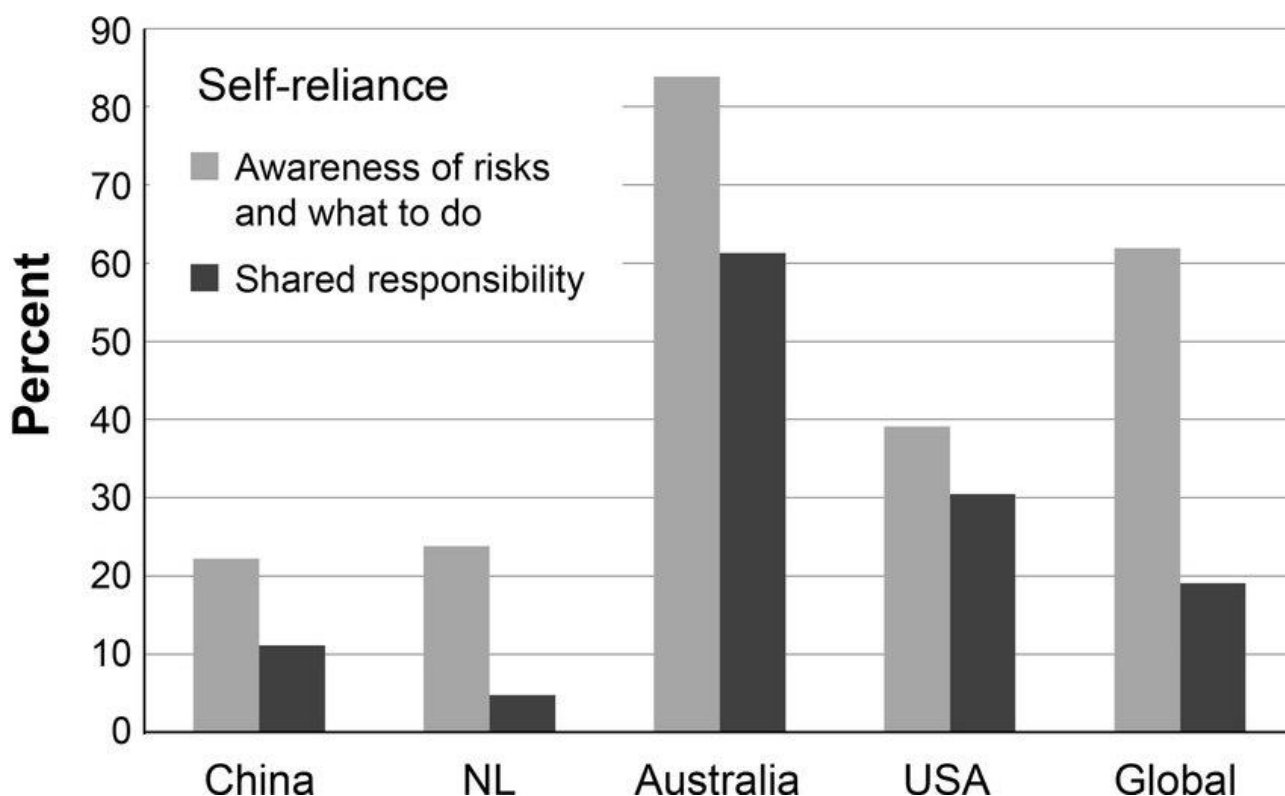

Рис. 1. Теорія стійкості уряду та політика боротьби зі стихійними лихами

Можемо також розглянути поняття спільної відповідальності в системах самозабезпечення й на міжнародному та транс-національному рівнях. На рис.1 можемо побачити виділено з 4 країни та середнє значення по решті світу. В цілому можемо сказати що “Усвідомлення ризиків і того, що робити” вище від спільної відповідальності від 10% до 40%. Ці графіки позначають значимість відповідальності локальних обшин за допомогу спорідненим общинам й в цілому розумінню плану заходів, без потреби в централізованому вирішені проблем владою, яка не завжди може вчасно й доцільно використовувати наявні ресурси для вирішення кризових ситуація, на відміну від локальних спільнот й децентралізованих систем погашення й взаємодопомоги.

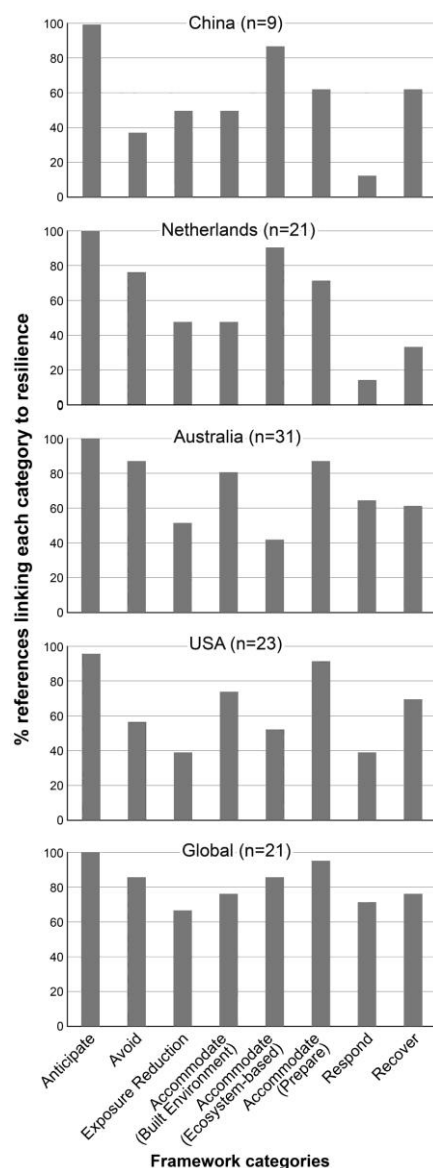

Рис. 2. Як теорії стійкості перетворюються на політику боротьби зі стихійними лихами

На рис. 2 теорії стійкості зображено відносно значення структурних категорій для кожного прикладу. Графіки вказують на відсоток посилань (загальна кількість = n), які пов'язують принаймні одну діяльність у категорії зі стійкістю. Ця інфографіка дає показує розбивку категорій самозабезпеченості:

- передбачення;
- уникнення;
- зменшення експозиції;
- пристосування;
- створення середовища;
- на основі екосистеми;
- підготовки;
- реагування;
- відновлення.

З наведених даних дійсно можна зробити висновок, що кожна країна має різні підходи до вирішень проблем кризових ситуацій, але всі країни, незалежно від цих відмінностей, обов'язково проводять передбачення можливих загроз для розуміння доцільності виділення ресурсів та наявних ризиків.

Розглянемо конкретний випадок на прикладі надзвичайної ситуації в Індонезії. Під час реагування на надзвичайні ситуації (фаза під час стихійного лиха) більшість членів disaster alert village (DAV) у п'яти дослідницьких місцях можуть виконувати дії з надання допомоги жертвам стихійних лих, включаючи евакуацію або порятунок жертв у безпечне місце із заходами, адаптованими до стихійного лиха, що сталося, і на основі щодо стандартних операційних процедур, які були підготовлені. (60% здібних, 35% цілком здібних і 5% малозабезпечених). Більшість інформаторів DAV заявили, спираючись на досвід місцевої громади, що перші години стихійного лиха були вирішальним моментом, який вирішив успішність ліквідації наслідків стихійних лих та заходів з порятунку/евакуації в постраждалих від стихійних лих громадах. Це узгоджується з дослідженням Muryani S (2020), який виявив, що управління на основі громади є дуже важливим, оскільки воно є одним із стовпів зменшення ризику лиха [5].

“Дослідження стихійних лих давно визнали, що спільноти регулярно працюють разом, щоб вижити та відновитися після катастрофічних наслідків (Fischer, 2008; Quarantelli & Dynes, 1977). У той час як ситуації стихійного лиха зазвичай викликають образи навчених професіоналів і формальних рятувальних операцій, наука показала, що неформальні зв'язки, зокрема сусіди, регулярно слугують першим реагуючим. Сусіди перевіряють самопочуття оточуючих поблизу та негайно надають рятувальну допомогу. Наприклад, після землетрусу в Кобе 1995 року більшість людей, яких було витягнуто з-під уламків зруйнованих будинків, врятували сусіди, а не пожежники чи рятувальники (Aldrich, 2012b; Horwich, 2000; Shaw & Goda, 2004). Після землетрусу, цунамі та ядерних аварій у березні 2011 року люди, які вижили в Японії, зазначили, що багато людей похилого віку та немічних були врятовані від наближення цунамі не своїми діями, а завдяки допомозі сусідів, друзів і сім'ї (відвідування Олдрічем у 2014 р.)” [6].

Висновки. Використання карти взаємодопомоги може служити ефективним інструментом для зміцнення стійкості місцевих громад на основі принципів самодостатності та активної громадської участі [3]. Інвестування в таку технологію – це не лише спосіб реагування на надзвичайній ситуації, а й механізм відновлення спільних цінностей взаємодопомоги в громаді [1].

Уміння громад самоорганізовуватися є безпрецедентним фактором успіху погашення кризових ситуацій. Тому розробка культури громад та технологій таких як карти взаємодопомоги, можуть зіграти ключову роль у підготовці громади до ефективних відповідей на майбутні виклики [2].

Література

1. Чен Дж. і То Х. (2021). Стійкість громади та соціальний капітал. Політика та менеджмент, 9(3), 266-275. <https://doi.org/10.1108/PAM-07-2020-0060>.
2. Абрамсон, Д. М., Граттан, Л. М., Майєр, Б., Колтен, К. Е., Аросемена, Ф. А., Бедімо-Рунг, А., і Ліхтвельд, М. (2015). Структура активації стійкості: концептуальна модель того, як доступ до соціальних ресурсів сприяє адаптації та швидкому відновленню в умовах після катастрофи. *Journal of Behavioral Health Services & Research*, 42(1), 42-57. <https://doi.org/10.1007/s11414-014-9410-2>.
3. Aldrich, D. P., & Meyer, M. A. (2015). Соціальний капітал і стійкість громади. *American Behavioral Scientist*, 59 (2), 254-269. <https://doi.org/10.1177/0002764214550299>.
4. Дуб чи очерет: як теорії стійкості перетворюються на політику боротьби зі стихійними лихами - Наукова фігура на ResearchGate. Доступно з: https://www.researchgate.net/figure/The-relative-importance-of-self-reliance-in-disaster-resilience-interpretations-This_fig5_319411437 [дата доступу 3 квітня 2024 р.].
5. Muryani S 2020 Управління катастрофами на основі громад в Індонезії Національний семінар з управління катастрофами PSB (SMBPSB 2020) SHEs: Серія конференцій 3 37 – 44 <https://doi.org/10.20961/shes.v3i1.45158>.
6. Aldrich, D. P., & Meyer, M. A. (2015). Соціальний капітал і стійкість громади. *American Behavioral Scientist*, 59 (2), 254-269. <https://doi.org/10.1177/0002764214550299>.
7. Дуб чи очерет: як теорії стійкості перетворюються на політику боротьби зі стихійними лихами - Наукова фігура на ResearchGate. Доступно з: https://www.researchgate.net/figure/The-relative-significance-of-framework-categories-for-each-case-study-Graphs-indicate_fig1_319411437 [дата доступу 3 квітня 2024 р.].